

ταξιαρχία ελάμβανεν ως αντικειμενικόν σκοπόν ένα τοπογραφικόν τοιοῦτον, άνευ οὐδεμιᾶς ἀκριβοῦς τακτικῆς ἀποστολῆς, πλὴν τῆς ἐφίππου ταξ., εἰς τὴν ὄριζοτο τοιαύτην. Οὐδεμίαν ἰδέαν ἐλιγμοῦ ὑπάρχει εἰς τὸ σχέδιον τοῦτο ἐπιθέσεως, οὐδέ τις σύνδεσις μεταξὺ τῶν ὄλων.

Τὴν 15 Δ[ε]βρίου, τὴν 4.30' ὤ., οἱ Ἄγγλοι ἐξορμῶσιν εἰς 5 φάλαγγας, βαδίζουσας σχεδόν εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος. Ἀνάπτυξις καθαρῶς γραμμική. Ἐν ἐκάστῃ ταξιαρχίᾳ, οἱ ἄνδρες βαδίζουσιν εἰς πυκνὴν φάλαγγα ταγματῶν, άνευ οὐδενὸς ὀργάνου ἀσφαλείας. ἐπὶ ἐδάφους ἀποκεκαλυμμένου. Ἡ 5η ταξιαρχία, ἣτις ἠπατήθη ὡς πρὸς τὸν αντικειμενικόν σκοπόν της, πίπτει αἰφνιδίως, φθάνουσα εἰς τὸν Τούγγελα ὑπὸ τὰ πυρὰ τῶν πρώτων χαρακωμάτων καὶ τὰ πυρὰ τοῦ πυροβολικοῦ. Ἀποσυντίθεται καὶ παραμένει καθηλωμένη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μέχρι πέρας τοῦ μάχης. Εἰς τὸ κέντρον ἡ 2α καὶ 6η ταξ., αἰτίνας προχωροῦσι σχεδόν κατὰ μέτωπον, σταματῶσιν ὁμοίως ὑπὸ πυρῶν σφοδρῶν εἰς τὴν ἀπόστασιν τῶν 700 μ., προερχομένων ἐκ τοῦ Τούγγελα. Ἐν τούτοις, μερικοὶ λόχοι τῆς 2ας ταξ. κατορθοῦσι νὰ εισέλθωσιν εἰς Κ. Μὴ ὑποστηρίζομενοι ὅμως οἱ λόχοι οὗτοι ὑπὸ τῶν ταγματῶν δευτέρας γραμμῆς, ἅτινα παρέμειναν καθηλωμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀπωθοῦνται ἐκ τοῦ χωρίου. Ὅμοίως ἡ 4η ταξ. ἀδυνατεῖ νὰ προχωρήσῃ καὶ δὲν ὑποστηρίζει οὔτε τὴν ἀριστερὰν οὔτε τὴν δεξιὰ αὐτῆς ταξ. Εἰς τὸ ἄκρον δεξιὸν ἡ ἐφίππος ταξ. καθηλώθη ὁμοίως πρὸ τοῦ *Haugwane Hill*.

Τὴν 10ην ὥραν ἡ ἐπίθεσις εἶχε σταματήσει πανταχοῦ. Τὴν στιγμήν ταύτην, ὁ συνταγματάρχης *Long*, ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν ἐπίθεσιν τῆς 5ης ταξ., φέρει ἐν καλτασῶν δύο πυροβόλων πρὸ τῆς γραμμῆς τοῦ πεζικοῦ, 600 μ. μόλις ἀπὸ τῶν χαρακωμάτων τῶν Μπόερς, περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν ὀπλοῦν ἀναγνώρισίς του τοῦ ἀνέφερον. (Σημ. Α τοῦ αὐτοσχεδίου). Ἐντὺς δευτερολεπτονόμοισι καὶ προσωποῦν ἀποδεκτικόν. Οἱ ὀπληρέται, παραφρονες, τρέπονται εἰς φυγήν. Λόχοι τινές, σταλέντες πρὸς ὑποστήριξιν, κατορθοῦσιν ἀσώσως δύο πυροβόλα. Τὰ λοιπὰ 10 πυροβόλα ἐγκαταλείπονται καὶ παραλαμβάνονται ὑπὸ τῶν Μπόερς τὴν ἑσπέραν. Ἀλλῆ ἐκδήλωσις ἀντετιθέσεως εἰς τὸ δεξιὸν του, ἣτις προκαλεῖ τὴν ὑποχώρησιν τοῦ ἱππικοῦ του, ἀναγκάζει τὸν στρατηγὸν *Buller* νὰ δώσῃ τὴν 11 ὤ. τὴν διαταγὴν τῆς ὑποχωρήσεως. Οἱ Ἄγγλοι ἔχασαν 1200 ἄνδρας. Οἱ Μπόερς κατὰ τὴν μάχην ἀνεδείχθησαν λίαν εὐκίνητοι, χρησιμοποιοῦντες τὴν ταχύτητα τῶν ἱππικῶν τῶν, ἵνα ἀγωνιῶν εἰς τὰ ἀπειλούμενα σημεῖα. Τὰ πυροβόλα τῶν, ἐνεργοῦνται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, κατορθοῦσι νὰ ἀντιμετωπίσωσιν άνευ μειονεκτημάτων, τὸ ὑπερτερον πυρῶν τῶν Ἄγγλων. Παραμείναντες ὅμως οἱ Μπόερς εἰς τελείως παθητικὴν ἀμυντικὴν στάσιν, δὲν ἔσχον οὐδὲν πλεονέκτημα ἐκ τῆς νίκης τῶν ταύτης. Αἱ ἀπώλειαι τῶν ὑπῆρξαν 4 φονευθέντες καὶ 20 τραυματίαι.

Κολεός. Ἡ θήκη καὶ κυρίως ἡ μεταλλικὴ θήκη ἐκ πεταλίου χυτοχάλυβος, χρησιμεύουσα διὰ τὴν ἐν αὐτῇ τοποθέτησιν τοῦ ἐλάσματος τοῦ ξίφους, τῆς σπάθης ἢ τῆς ξιφολόγχης (βλ. λ.).

Κολιοδῆμος Νικόλαος. Ὀνομαστὸς ἀρματολὸς ἀπὸ τὴν Γαστοῦνην, ὁ ὁποῖος ἔπεσεν ἡρωϊκῶς μαχόμενος κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ φρουριοῦ τῆς Κορώνης ὑπὸ τοῦ Ἐνετοῦ ναυάρχου Μοροζίνῃ εἰς τὰ 1685.

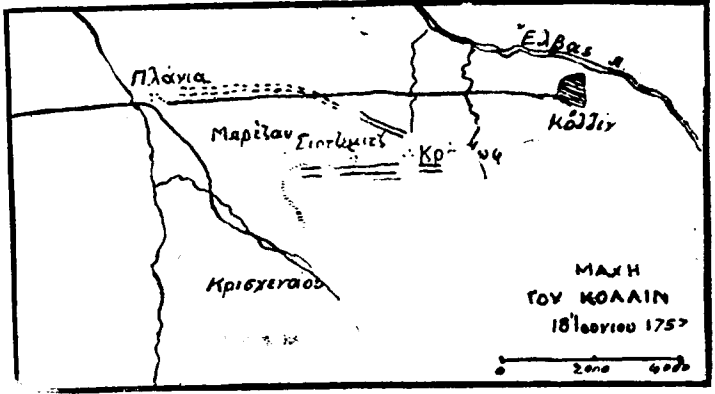
Κόλλα. Κολλητικὴ σύνθεσις, συνισταμένη ἐκ διαφόρων στοιχείων καὶ χρησιμεύουσα πρὸς συγκόλλησιν. Ἐν τοῖς συγχρόνοις πυροτεχνουργεῖσι, χρησιμοποιοῦνται τὰ κάτωθι εἶδη: Ἡ *ἀμιλόκολλα*. Συνισταμένη ἐκ διαλύματος ἑνὸς μέρ. ἀμύλου ἐντὸς δύο μερῶν ψυχροῦ ὕδατος καὶ ἀπολαμβανομένη διὰ θερμάνσεως τοῦ μίγματος ἐπὶ 5'-10'. Ἡ *κ. ἐκ δεξίνης*. Συνισταμένη ἐξ ἑνὸς μέρους δεξίνης μετὰ 1:4 οἰνοπνεύματος εἰς 30° καὶ 3/4 ὕδατος θερμοῦ: Ἡ *κ. ἐκ καζεΐνης καὶ ἀσβέστου*. 4 μέρη ὕδατος, περιέχοντος 1/20 ἀμμωνίας καὶ ἐντὸς αὐτοῦ 1 μ. καζεΐνης διαλελυμένης, προστιθεμένης ἀσβέστου ἐντὸς αὐτοῦ 1 μ. καζεΐνης κατὰ τὴν ἀποκρίσιν. Ἡ *κ. ἐκ καζεΐνης καὶ βόρακος*. 25 γραμ. βόρακος ἐντὸς μιᾶς λίτρας βράζοντος ὕδατος. Μετὰ τὴν ψῆσιν, βαθμιαία ἀνάμιξις μετὰ 125 γραμ. καζεΐνης. Χρησιμοποιεῖται συνήθως μόνον ἐπὶ 24ωρον, δύναται ὅμως νὰ χρησιμοποιηθῇ καὶ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, (τὸ πολὺ ἐπὶ δεκαπενθήμερον ἀπὸ τῆς κατασκευῆς της), ἐάν συντηρηθῇ καλῶς. Ἡ *κ. ἐκ καζεΐνης*. 2 μέρη καζεΐνης ἐντὸς 10 μ. ὕδατος καὶ εἰτα ἐν τῷ διαλύματι 1 μέρος ἀμμωνίας ἐμποροῦν. Ἡ *κ. αὐτῆ* εἶνε λεπτοτάτη καὶ καθίσταται ρευστοτέρα δι' αἰθέσεως τοῦ ὕδατος ἀπὸ 10 εἰς 20 μέρη. Ἡ *κ. ἐξ αἵματος βοῶν*. Τὰ αἶμα εἰς κόνιν ἀναμυγνύομενον μετὰ 1/10 τοῦ βόρφους τοῦ εἰς ἐσβ. ἀσβέστου. Ἡ *κ. ἐκ λευκοῦ καὶ ἀσβέστου*. Ἡ *κ. ἐξ ἀραβικοῦ κόμματος*. Διάλυμα ἀραβικοῦ κόμματος ἐντὸς ὕδατος καὶ ποσότητος ζακχαρώς 30 οἰο ἐπὶ τοῦ κόμματος. Ἡ *κ. ἐκ ζελατίνης διχρωμοῦ*. 5 μέρη λευκῆς ζελατίνης, 5 μ. ὕδατος καὶ 1 μ. διχρωμοῦχοῦ ποτασίου. Ἡ *κ. ἐκ καουτσούκ*. Διάλυσις καουτσούκ ἐντὸς βενζίνης ἢ θειοχίου ἄνθρακος. Χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν συγκόλλησιν δερμάτων, καουτσούκ, γουταπέρκας, χάρτονος, χάρτου κτλ. Ἡ *κ. ἐκ δερμάτος*. Θεϊκὸν ἄνθραξ 10 μέρη, αἰθὴρ τερβινθίνης 1 μ. καὶ ποσότης γουταπέρκας πρὸς σχηματισμὸν μίγματος εὐπλάστου. Ἡ *κ. ἐκ λευκοῦ τοῦ ψευδαργύρου*. Λευκὸν ψευδαργῦρον 100 γραμμάρια, γλοιὸς τοῦ λίνου 70 γραμ. Χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν συγκόλλησιν τῶν ἐκ ψευδαργύρου ἑσωτερικῶν ἐπενδύσεων τῶν βιωτικῶν συσκευασίας διαφόρων ὑλικῶν ἀρμοδιότητος πυρῶν.

Κολλένιο Ἰάκινθος. Φιλέλλην ἐκ Σαρδηνίας. Εἰς Ἑλλάδα κατήλθε τὸ 1825 καὶ μετέσχε τῆς μάχης τοῦ Ναυαρίνου ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ ὑπὸ τὸν Σανταροζάν.

Κολλητήριον. Σῶμα εὐπλάστον, δυνάμενον εὐκόλως νὰ ἀποκλινῆται καὶ χρησιμεύον, ὅπως καθιστᾷ ἀδιαπέραστον τὴν συνένωσιν δύο ἐπ' ἀλλήλων προσηρμοσμένων μεταλλικῶν τεμαχίων μέσῳ κοχλιῶν, βλήτρων κτλ. Τοιαῦτα εἶνε: ὁ μολύβδος, οὐτινος γίνεται χητῆσις εἰς παρακύλους, πάχους 2-6 χιλ. ἀποκοπτομένου ἐκ φύλλου μολύβδου καὶ διελθόντας ἐκ τοῦ πεταλιστηρίου. Τὸ δέριμα εἰς παρακύ-

λους ἐμβαπτισθέντας ἐντὸς στέατος. Τὸ πῆγμα, χρησιμοποιοῦμενον εἰς τὰ πυροτεχνουργεῖα διὰ τὴν ἐρημητικὴν ἐμφραξίν τῶν βιωτικῶν τῆς πυριτίδος. Τὸ θεθειωμένον καουτσούκ διὰ παρακύλους πάχους 2-15 χιλ. κτλ. Ἡ κοινῶς κόλλησις ἀποτελουμένη ἐκ συγχωνεύματος μολύβδου καὶ κασιτέρου καὶ χρησιμεύουσα διὰ τὴν συγκόλλησιν μεταλλῶν τινῶν. Α.Σ.

Κόλλιιν Πόλις τῆς Βοημίας (ἐγγὺς τῆς Πράγας), παρ' ἣν ὁ Μέγας Φρειδερίκος ἠττήθη ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν κατὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ 1757. **Κόλλιιν μάχη** (18 Ἰουνίου 1757). Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1757 ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας Φρειδερίκος II εἰσβάλλει εἰς Βοημίαν. Τὴν 6ην Μαΐου κατανικᾷ, παρὰ τὴν Πράγαν (βλ. λ.), τὴν ὑπὸ τὸν πρίγκηπα Κάρολον τῆς Λωρραίνης Αὐστριακὴν στρατιάν, ἣς τὸ μεγαλύτερον μέρος ἐγγλεῖται ἐντὸς τῆς ὄχρῆς ταύτης πόλεως καὶ ὁπλοῦν ὁ Φρειδερίκος πολιορκεῖ. Ὁ αὐστριακὸς στρατάρχης Ντάσιν, εὐρισκόμενος μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὸν σώματος τὴν 6 Μαΐου εἰς Ροχμέσχιμπροττ καὶ μαθὼν τὴν ἐν Πράγῃ ἦταν τοῦ πρίγκηπος, ὑποχωρεῖ εἰς Κ. καὶ εἶτα εἰς Ἄμπερ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς Βιέννης. Ἐκεῖ περισυλλέγει τὰ ἐκ Πράγας διαφυγόντα λείψανα τῆς στρατιᾶς τοῦ πρίγκηπος, λαβὼν δὲ καὶ τινὰς ἐκ Βιέννης ἐνισχύσεις, σχηματίζει στρατιάν 40 χιλ. ἀνδρῶν καὶ βαδίζει πρὸς βοήθειαν τῆς Πράγας. Ὁ Φρειδερίκος ἀποστέλλει ἀμέσως κατ' αὐτοῦ τὸν δοῦκα τοῦ Μπέβερν μετ' 25 χιλ. ἀνδρῶν, μετ' ὀλίγας ἡμέρας δέ, ἦτοι περὶ τὰ μέσα Ἰουνίου, μεταβαίνει καὶ ὁ ἴδιος προσωπικῶς ἄγων καὶ τινὰς ἐνισχύσεις. Αἱ δύο ἀντίπαλοι στρατιαὶ ἐπίσονται ἀντιμέτωποι ἀλλήλων ἐπὶ τῆς ἀπὸ Βιέννης εἰς Πράγαν ὁδοῦ καὶ σχεδόν εἰς τὸ ὕψος τῆς Κ. Τὴν 17 Ἰουν. οἱ Αὐστριακοὶ στρατοπεδεύουν εἰς Κρισχετάνου. Ὁ Φρειδερίκος, εὐρισκόμενος εἰς Πλάνιαν, ἀποσπάζει νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῶν αὐστριακῶν, παρακάμπτον τὸ δεξιὸν τῶν καὶ λαμβάνει τὰς πρὸς τοῦτο διατάξεις. Ἄλλ' ὁ αὐστριακὸς στρατάρχης, μαντεύων τὰς προθέσεις τοῦ ἀντιπάλου του, αἶρει τὸ στρατόπεδόν του καὶ ἐγκαθίστα τὴν ὑπ' αὐτὸν στρατιάν ἐπὶ τῆς παραλλήλου τῆ ἀπὸ Πράγας εἰς Κ. ὁδῷ διηκούσης λοφοσειρᾶς, ὁπίσω τῶν τριῶν

χωρίων Μπρεζάν, Σιότζεμτζ καὶ Κρέκζωφ. Τὴν 18 Ἰουν. ὁ Φρειδερίκος, ἐξελθὼν τῆς Πλάνιαν, εὐρίσκειται ἔναντι τοῦ ἀριστεροῦ πλευροῦ τῆς Αὐστρ. παρατάξεως, ἔχων μέτωπον κάθετον πρὸς τὸ τῶν Αὐστριακῶν. Ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς σχετικῆς θέσεως τῶν δύο ἀντιπάλων στρατιῶν, ἐνεδεικνυτο ὡς προσβλητέον σημεῖον τῆς Αὐστρ. παρατάξεως τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν αὐτῆς. Ὁ Φρειδερ. ὅμως, ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ τούτου συνδυασμοῦ, παραδέχεται ἕτερον πολυπλοκώτερον καὶ συνεπῶς ἐπινοηθέντα. Ἀποφασίσας νὰ προσβάλλῃ τὸ δεξιὸν τῶν Αὐστριακῶν, διατάσσει τὴν ἐν πλήρει ἡμέρᾳ καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ ἐχθροῦ ἐκτελεσθῆναι πλεωρικήν πορείαν διὰ τριῶν φαλάγγων, βαδίζουσῶν ἐν τῇ μετὰ τοῦ ποταμοῦ Ἐλβα καὶ τῶν αὐστριακῶν θέσεων ἐδαφικῆ ἰσοδυναμίας. Προπορεύεται τὸ ἱππικὸν τοῦ Ζιέτιν (μετ' οὐ βαδίζει καὶ ὁ Φρειδερίκος), ἀποτελούμενον ἀπὸ τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ προσωποῦ ἱππικοῦ. Ὅπισω αὐτοῦ βαδίζει τὸ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Ὀλσεν σῶμα, ἀποτελούμενον ἐξ 7 ταγματῶν, (ὧν 5 γρονθιαδίων) 5 ἰλιὸν δραγων καὶ αἱ μῖας πυρῆς ἐκ 16 πυροβόλων. Τοῦ σώματος τούτου ἐπεται τὸ ὑπόλοιπον τῆς στρατιᾶς. Τὸ σχέδιον ἐνεργείας τοῦ Φρειδερίκου ἦτο ἐφαρμογὴ τῆς λοξῆς παρατάξεως. Τὸ ἱππικὸν τοῦ Ζιέτιν ὄφειλε κατ' ἀρχὰς νὰ ἀπωθήσῃ τὸ αὐστριακὸν ἱππικὸν, ὅπερ ἦτο ἐγκατεστημένον πρὸ τοῦ Κ., κατ' ὄρθην σχεδόν γωνίαν, πρὸς τὴν λοιπὴν αὐστριακὴν στρατιάν. Τὸ σῶμα τοῦ στρατ. Ὀλσεν εἶχεν ἐντολήν νὰ σχηματισθῇ εἰς τὰ ὑψώματα τοῦ Κρέκζωφ, νὰ κυριεύσῃ τὸ χωρίον τοῦτο καὶ κατοπινὰ νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ δεξιοῦ τῶν Αὐστριακῶν. Τὸ ὑπόλοιπον τῆς στρατιᾶς ὄφειλε νὰ σταματηθῇ ἐν καρῶ καὶ λαμβάνων μέτωπον πρὸς δεξιὰ, νὰ σχηματίσῃ γραμμὴν λοξὴν ὡς πρὸς τὴν ἐχθρικήν παρατάξιν, νὰ ὑποστηρίξῃ δὲ τὸ ἐπιτιθέμενον σῶμα τοῦ Ὀλσεν, ἐμπλεκόμενον ὡς ἐκ τῆς λοξότητος τοῦ μετώπου του ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ἐν τῇ ἐφαρμογῇ ὅμως τὰ γεγονότα δὲν ἐξεκρίσθησαν συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον εἰς τὰς προβλήσεις τοῦ βασιλέως Φρειδερίκου. Ὁ Ζιέτιν κατορθῶναι νὰ ἀπωθήσῃ τὸ αὐστριακὸν ἱππικὸν ἐκ τοῦ Ναντάστν, ὁ δὲ Ὀλσεν κυριεύει τὸ χωρίον Κρέκζωφ καὶ προσβάλλει τὸ δεξιὸν τοῦ ἐχθροῦ. Ἀλλὰ τὰ λοιπὰ τμήματα τῆς στρατιᾶς δὲν ὑποστηρίζουν ὡς εἶδε τὰ δύο νικηφόρα σῶματα. Ἡ κατὰ πλευρὸν πορεία τῆς προσωπικῆς στρατιᾶς παρενοχλεῖται ὑπὸ τινῶν αὐστριακῶν ταγματῶν. Τὰ προσβληθέντα προσωπικὰ τμήματα ἀναγκάζονται νὰ σταματήσωσιν, ἵνα ἀντιμετωπίσωσιν τὴν κατὰ τὸ πλευρὸν τῶν ἐπιτιθέσων, ἐνῶ τὰ λοιπὰ ἐξακολουθοῦν προχωροῦντα. Οὕτω σχηματίζονται κενὰ ἐν τῇ προσωπικῇ παρατάξει, ἣτις ἀποκόπτεται εἰς πλείστα τεμάχια καὶ ἀπόλλυσι τὴν συνοχὴν της. Ὁ στρατάρχης Ὀλσεν, μὴ ἔχων ὑποστηρίξιμον πλεον ἐπαρκῶς ὑπὸ τῆς ὑπολοίπου στρατιᾶς εὐρίσκειται μετ' ὀλίγον ἐκτεθειμένος, ἐνεκεν αὐτῆς ταύτης τῆς ἐπιτυχίας του.